

Motion till riksdagen

1989/90: Ub696

av Ulla Orring och Barbro Sandberg

(båda fp)

Hushållsläroarutbildning i Göteborg, Umeå och Uppsala

Utvecklingen inom hushållsläroarutbildningen väcker stor oro. I årets budgetproposition föreslås endast 12 intagningsplatser till hushållsläroarlinjen på 120 poäng och därutöver inga platser till vare sig Umeå eller Uppsala.

Situationen är för närvarande sådan att hushållsläroare utbildas vid institutionerna i Göteborg, Umeå och Uppsala. Utbildningen ges dels som en 120 poängsutbildning till hushållsläroare, dels som en 160 poängsutbildning till grundskolläroare i hemkunskap och annat ämne. Dimensioneringen av den senare beslutas lokalt. Tyvärr har de studerandes intresse för denna utbildning varit svagt och för närvarande är det ett fåtal elever som går på denna utbildning.

Dagsläget på utbildningarna framgår av nedanstående tabell:

	Göteborg	Umeå	Uppsala
120 p	11 stud 14 stud	11 stud 9 stud	14 stud examineras vt 90 0 stud " " 91
160 p	7 stud	1 stud	6 stud " "92-94

Under förutsättning att samtliga studerande fullföljer sina studier, kommer fram till 1994 således 59 hushållsläroare i 120 p och 14 grundskolläroare i 160 p hemkunskap och annat ämne ut på arbetsmarknaden.

Hushållsläroarlinjens dimensionering har varit ganska konstant under hela 70-talet och under 80-talets början. Men 1987 inträdde en radikal försämring. Som nu synes fullföljas i och med budgetpropositionens förslag och i strid med vad UHA föreslagit i sin petition. UHA föreslår för sin del 36 nybörjarplatser, dvs. 12 till varje utbildningsort. Föredragande statsråd har reducerat antalet till 12 nybörjarplatser och enbart till Göteborg.

Om förslaget genomförs får det förödande effekter för tillgången på utbildade hushållsläroare under kommande år. Starka skäl talar i stället för en ökning av platserna. Det läroaravtal som slöts hösten 89 innebär att undervisningsskyldigheten för bl. a hushållsläroare sänks från 29 vt till 24 vt. Detta innebär att mot fem heltidstjänster idag kommer sex hushållsläroartjänster att behövas för att genomföra samma undervisning.

Ca 2 000 hushållsläroare arbetar i grundskolan. Antag att 60 % arbetar heltid så innebär detta ca 1 200 tjänster. Hösten 1991 då det nya avtalet träder i kraft uppstår en efterfrågan på 240 hushållsläroare.

Ytterligare argument för att behålla nuvarande utbildningsnivå är att det råder en hög medelålder bland hushållslärarna. Enligt beräkningarna försvinner ca 675 lärare ur skolan under en 10-års period, dvs. 1/3 av hushållslärarna i grundskolan, på grund av pensionering.

Inom en 10-års period kommer även antalet elevplatser i grundskolan att behöva utökas med 97 000 eller 3 300 klasser på grund av det ökade barnafödandet och invandringen. Detta ställer stora krav på lärarutbildningen totalt men även på hushållslärarytbildningen.

Den alternativa arbetsmarknaden för hushållslärare ökar också. Behovet av "experter" med goda teoretiska och praktiska kunskaper i näringslära och livsmedels- och matlagningskunskap för kostinformation ökar i den offentliga sektorn såväl som i privata näringslivet, vilket förstärker kravet på utbildning.

Sammanfattningsvis anser vi att det behövs en kontinuitet i utbildningsutbudet inom hushållslärarytbildningen för att kunna upprätthålla kompetens och kunnande. Det måste anses vara synnerligen viktigt att i det svenska samhället trygga behovet av utbildning i kost och konsumentkunskap – de baskunskaper som i alla tider utgjort förutsättningar för överlevnad. Riksdagen bör därför pröva möjligheten att inrätta utbildningsplatser i hushållslärarytbildning även i Umeå och Uppsala.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om hushållslärarytbildningarna i Umeå och Uppsala,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en långsiktig utökning av hushållslärarytbildningarna på 120 och 160 poäng.

Stockholm den 25 januari 1990

Ulla Orring (fp)

Barbro Sandberg (fp)